

УДК 657.1

Радіонова Н.Й., д.е.н., проф.,
Холявко І.В., здобувачка освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ МЕТОДІВ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ефективне управління підприємством значною мірою залежить від повного та достовірного інформаційного забезпечення, важливим джерелом якого є звітність. Для успішного функціонування підприємств дуже актуальним є застосування аналітичних методів обробки інформації, отриманої за даними фінансової звітності. Розвиток технологій, зростання обсягів даних та інформаційних потреб зумовили появу нових викликів та можливостей в аналітичній сфері. Для прийняття обґрунтованих рішень варто використовувати аналітику, яка ґрунтується на основі фактичних даних та забезпечує ефективне управління та стратегічне планування.

Результати аналітики фінансової звітності використовують у багатьох напрямках. Підприємства використовують аналітичні дані для прогнозування фінансових результатів та управління ризиками, для прийняття важливих стратегічних рішень щодо подальшого розвитку та визначення потенціалу підприємств.

Традиційно за даними фінансової звітності розраховується система аналітичних показників, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність підприємства, які є індикаторами не лише фінансового стану підприємства, а також дають підстави для визначення підприємницьких ризиків, імовірності банкрутства підприємства, тощо.

Вважаємо за доцільне виділити напрями аналізу фінансової звітності за видами діяльності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Основні об'єкти аналітичного дослідження різних видів діяльності підприємств

Вид діяльності підприємства	Основні об'єкти аналітичного дослідження
Операційна діяльність	матеріально-технічне забезпечення, персонал, виробництво продукції, реалізація продукції та товарів, податкова політика
Фінансова діяльність	надходження власного капіталу, отримання позик, викуп власних акцій, погашення позик, дивіденди
Інвестиційна діяльність	придбання та реалізація фінансових інвестицій, необоротних активів
Інші види діяльності	інновації, реорганізація

Джерело: узагальнено автором за [1, с. 94; 4, с. 142].

Існують різні аналітичні методи обробки інформації фінансової звітності. Із сукупності спеціальних методичних прийомів фінансового аналізу можна виокремити неформалізовані і формалізовані.

Неформалізовані прийоми аналізу базуються на логічній оцінці описання аналітичних процедур без використання жорстких взаємозв'язків та залежностей досліджуваних явищ. Ці методи характеризуються певним суб'єктивізмом, оскільки базуються на знаннях, досвіді, інтуїції спеціалістів. До цих методів відноситься, насамперед, метод Делфі, методи генерування ідей тощо. Формалізовані прийоми аналізу ґрунтуються на чітко встановлених, жорстких взаємозв'язках між досліджуваними показниками. Якщо неформалізовані прийоми відносяться переважно до якісних методів, то формалізовані можна віднести до кількісних прийомів аналізу.

До кількісних методичних прийомів можна віднести:

- 1) статистичні (зведення і групування, абсолютні і відносні величини, середні величини, ряди динаміки, індекси, таблиці і графіки);
- 2) стохастичні методи (кореляційно-регресійний аналіз, дисперсійний аналіз, коваріаційний аналіз, компонентний аналіз);
- 3) економіко-математичні методи (методи дослідження операцій, теорія

ігор, теорія масового обслуговування) [2, с. 118].

Підходи до розрахунку оціночних показників можна класифікувати наступним чином:

- 1) коефіцієнтний підхід – розрахунок системи коефіцієнтів, які характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання;
- 2) індексний підхід – розрахунок показників, що характеризують динаміку, зміну стану досліджуваного підприємства;
- 3) агрегатний підхід – побудова балансових моделей оцінювання фінансового стану [3, с. 36].

Отже аналітичні методи обробки інформації фінансової звітності мають великий вплив на прийняття ефективних управлінських рішень у всіх видах діяльності підприємства. Проте, вдале впровадження аналітичних методів має базуватися на аналітичній роботі персоналу високої кваліфікації оскільки невірні інтерпретовані результати аналізу можуть привести до прийняття помилкових управлінських рішень, що поставить під сумнів ефективність функціонування та можливість стратегічного розвитку підприємства.

Література

1. Безверхий К. В. Інтегрована звітність: трендовий аналіз/К. В. Безверхий// Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс». – 2023. – С. 93-95.
2. Радіонова Н. Й. Особливості обліку та фінансової звітності транснаціональних корпорацій /Н. Й. Радіонова // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2023. – № 6 (74). – С. 116-120.
3. Семенова К. Д. Аналітичні можливості фінансової звітності для оцінки підприємницьких ризиків/К. Д. Семенова// Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2022. – № 8 (297). – С. 32-39.
4. Radionova N., Tarasenko I., Hryhorevska O., Sayun A., Chernysh O. Scientific approaches to the systematization of cost-generating factors in the coordinates of achieving strategic and tactical goals by an enterprise/ Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики, Том 1 № 48. – 2023. – С. 139-150.